

Remissvar
Miljö- och energidepartementet
Energienheten
Er referens M2018/02927 /Ee
m.remissvar@regeringskansliet.se

Eolus Vind AB lämnar följande synpunkter avseende Energimyndighetens rapport om kontrollstation 2019 för elcertifikatsystemet (ER 2018:25)

Inledning

Eolus Vind AB är en av Nordens ledande vindkraftsaktörer. Sedan starten 1990 har Eolus medverkat vid uppförandet av 544 vindkraftverk med en effekt på 940 MW. De anläggningar som Eolus hittills uppfört inom elcertifikatsystemet har en årlig produktion på ungefär 2,6 TWh. Eolusprojekt i Sverige och Norge under byggnation och med fattade investeringsbeslut förväntas tillföra ytterligare 2,8 TWh före utgången av 2021.

Med lång erfarenhet och engagemang för förnybar elproduktion har Eolus etablerat vindkraftsanläggningar åt såväl internationella investerare, offentliga aktörer, energibolag och lokala ägare av andelar i vindkraftsparker. Eolus är noterat på Nasdaq Small Cap i Stockholm och har cirka 11 000 aktieägare.

Ingångsvärden

Först och främst kan konstateras att elcertifikatsystemet varit ett mycket effektivt sätt att öka andelen förnybar elproduktion i Sverige till låg kostnad för elkonsumenterna och för samhället i stort. Det svensk-norska elcertifikatsystemet för utbyggnad av förnybar elproduktion har troligen varit ett av de mest kostnadseffektiva stödsystemen i världen. Under lång tid och framför allt under senare år har den dominerande delen av nybyggnaden inom elcertifikatsystemet utgjorts av vindkraft. Branschen har svarat upp mot de politiska målsättningarna och gjort det fortare än målsättningarna i systemet och snabbare än vad någon kunnat förutspå. I grunden är detta mycket positivt.

Elcertifikatsystemet framhålls ofta som ett teknikneutralt marknadsbaserat system. Man måste dock vara medveten om att det är en konstruerad marknad där politiker och myndigheter under systemets fortlevnad genom sina beslut (och icke beslut) förändrat förutsättningarna på sätt som varken producenter eller konsumenter kunnat förutse. På en marknad som konstruerats av politiker och myndigheter är det rimligt att dessa tar ett utökat ansvar för ett system med rimlig balans mellan marknadens aktörer.

Energimyndighetens förslag som inte alls beaktar instruktionen att stänga elcertifikatsystemet i balans (proposition 2016/17:179) riskerar att både försämra trovärdigheten för Sverige som land att investera i och straffa de aktörer som gjort tidiga investeringar. Investeringar som banat väg för de investeringar som gör att vi når målsättningarna i systemet långt tidigare än förväntat. Energimyndighetens förslag skulle med största sannolikhet leda till extremt låga priser och en bitter eftersmak kring ett system som egentligen varit mycket framgångsrikt genom att det måste administreras så lång tid efter att måluppfyllelse nåtts.

Det är Eolus bestämda uppfattning att Energimyndighetens förslag inte bör genomföras och att en effektiv stoppmekanism bör införas i form av en kombination av ett datumstopp för godkännande av nya anläggningar den 31 december 2021 och ett volymbaserat tilldelningsstopp för att säkerställa balans mellan utbud och efterfrågan av certifikat. Detta skulle bidra till att säkerställa trovärdigheten för Sverige som land att investera i och för att inte i alltför stor grad missgynna dem som gjort tidiga investeringar. Nedan utvecklas dessa tankegångar.

Försämrad trovärdighet för nya investeringar samt missgynnande av tidigare investeringar

Genom att i praktiken inte införa någon stoppmekanism utan hålla fast vid år 2030 som sista år för en anläggning att få rätt till tilldelning av elcertifikat kommer elcertifikaten någon gång under det tidiga 2020-talet att nå ett pris nära noll kronor. Det kan knappast vara vad som avsågs i proposition 2016/17:179. Utsikterna för någon form av stoppregel i systemet med tanke på att utbyggnaden gått snabbare än politiker och myndigheter förväntat sig har varit en bidragande orsak till att förtroendet för elcertifikatsystemet bibehållits hos investerare och projektörer inom förnybar el. Genom oförmågan att värna trovärdigheten i systemet finns en uppenbar risk att förtroendet för Sverige som land att investera i skadas. Detta samtidigt som det kan förutsättas att många av dem som investerat i svensk förnybar elproduktion också är de aktörer som behöver vara med och investera framöver för att målsättningen – från Energiöverenskommelsen 2016 - om ett 100 procent förnybart energisystem 2040 ska nås.

Det är viktigt att komma ihåg i detta sammanhang att det i många fall är samma aktörer som investerat i svensk vindkraft även investerar i andra infrastrukturtillgångar. Rubbas förtroendet för Sverige som land riskeras sålunda även investeringar i annat än förnybar elproduktion.

En ineffektiv stoppmekanism innebär också att investerare som tagit de tidiga investeringarna kommer att straffas oproportionerligt hårt då de elcertifikat man beräknat ett värde på i sina kalkyler istället riskerar att bli värda noll bara genom det faktum att systemets mål uppnås. Detta drabbar särskilt mindre inhemska investerare och svenska offentliga investerare som redan lidit av låga samlade ersättningsnivåer och av politikernas och myndigheters förändringar av elcertifikatsystemet. Vårt att komma ihåg är att dessa investerare banat väg för den utveckling som lett fram till många av de stora investeringsbeslut som tagits på senare år.

Förslag på datumstopp samt volymstopp

Eolus förordar istället för den i praktiken icke-existerande stoppmekanism som Energimyndigheten föreslagit en stoppmekanism som kombinerar ett datumstopp och ett volymbaserat tilldelningsstopp.

För att nå målet om 46,4 TWh krävs sammanlagt 696 miljoner elcertifikat. Eolus föreslår ett volymbaserat stopp vid denna summa. För att undvika gränsdragningsproblematik och för att tillse att måluppfyllelse verkligen nås kan ett tillvägagångssätt vara att utfärda elcertifikat en eller ett par månader efter att 696 miljoner nåtts. Energimyndigheten skulle till exempel kunna meddela marknaden när 696 miljoner utfärdats och samtidigt meddela att utfärdande sker ytterligare en eller två månader innan utfärdandet slutligt upphör. På så sätt skapas en reserv av elcertifikat för att skydda från en bristsituation. Konsumenterna kan dessutom skyddas genom den straffavgift som redan finns i systemet för den som inte uppfyller sin kvotplikt eller genom införande av pristak de sista åren.

Detta volymstopp för utfärdande av elcertifikat bör kombineras med ett datumstopp för att anläggningar ska vara kvalificerade för tilldelning av elcertifikat överhuvudtaget. Rimligen bör detta ske den 31 december 2021 vilket redan gäller för anläggningar som etableras i Norge.

Kombinationen av ett datumstopp och volymstopp kan hindra elcertifikatsystemet från att tidigt under 2020-talet nå nollpriser. Även om ett volymstopp förkortar tiden för hur länge vissa redan idrifttagna anläggningar tilldelas elcertifikat, är färre år med elcertifikat som genererar någon intäkt bättre än tilldelning under fler år där elcertifikaten saknar värde. Eftersom tillräckligt med investeringsbeslut för att säkerställa måluppfyllelse redan har fattats talar allt för att priserna på elcertifikat ändå skulle bli mycket låga.

Onödig administration av elcertifikat utan värde

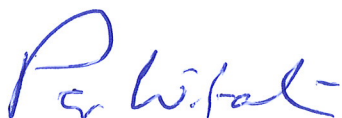
Då måluppfyllelsen i elcertifikatsystemet nås långt tidigare än vad politiker och myndigheter räknat med bör man också vara responsiv och justera kvotkurvan så att efterfrågan tidigareläggs och därmed ge möjlighet till att stänga systemet tidigare. På så sätt undviks onödig och kostsam administration. Om sista året för att få rätt att tilldelas elcertifikat sätts till 2021 kan systemet stängas 2036 istället för 2045. Kvoterna för perioden 2037–2045 kan tidigareläggas till perioden 2020/2021–2036. Möjligheterna att stänga systemet så långt i förväg borde ses som den framgång det är och även tas tillvara.

Avslutning

Elcertifikatsystemet har varit mycket lyckat ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Att låta systemet gå till historien med ett bittert eftermäle på grund av en lång och utdragen process med nollpriser och administration av ett system utan värde vore ett historiskt misstag.

Eolus ansluter sig till principerna i de remissvar som inlämnats av Bodecker Partners samt Svensk Vindenergi/Svensk Vindkraftsförening.

Hässleholm den 5 april 2019

Per Witalis

Verkställande direktör

Kontaktperson

Johan Hammarqvist

Kommunikationschef

010-199 88 10, johan.hammarqvist@eolusvind.com

Eolus Vind AB (publ)

Box 95

281 21 HÄSSLEHOLM

Tel: 010-199 88 00

info@eolusvind.com

www.eolusvind.com

